

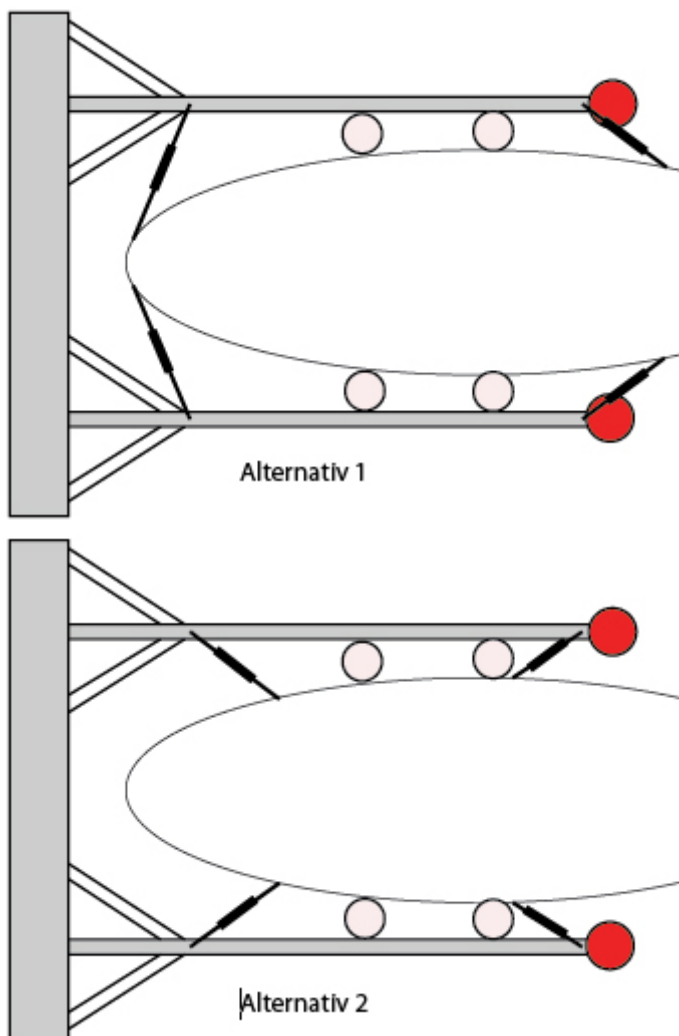
Brygg- och förtöjningsinstruktion

Varje båt ska vara förtöjd vid sin bryggplats på ett betryggande sätt.

Förtöjningsmaterialet ska vara anpassat till båtens storlek och karaktär. Båt skall vara ordentligt förtöjd med fjädrande förtöjningar.

Förtöjning vid Y-bom

Rep/tågvirke avsedd för båtens vikt skall användas i för och akter enligt bild nedan. Y-bom bör vara kortare än båtskrovets längd så att förtöjning i bom fungerar på rätt sätt. Se skiss nedan. För att förtöja vid Y-bommar, använd två förtampar som fästs i Y-bommen på båtens sidor. Båten ska hållas centrerad mellan bommarna med linor i lämplig längd för att undvika att båten driver in eller ut från bryggan. Förtöj båten som skissen visar, så att den med sträckta linor och med dämparna i vila ligger minst ca 40 cm från bryggan. OBS! Riktningen på linorna måste vara åt rätt håll, dvs Linorna för för- resp aktertamp skall vara sträckta åt olika håll vid normalläge. Notera att det vid förtöjning vid bom enligt alt 1 är det de främre förtöjningarna som hindrar båten att glida framåt och gå emot bryggan. I alt 2 är det akterförtöjningen. Ett extra spring kan läggas för att stabilisera och säkra båten ytterligare.

Båtplatsinnehavaren ansvarar för att kontrollera att båten ligger rätt vid varje tidpunkt, beroende på väder och vind. Förtöj båten så att den med sträckta linor (fjädrarna i vila) ligger minst 40 cm från bryggan och minst 20 cm från bom.

1. Båten skall förtöjas med väl dimensionerade tampar, rätt dimensionerade för båtens storlek.
2. Samtliga förtöjningstampar bör vara försedda med dämpare av rätt dimension för båten i både för och akter. Gummidämparna får inte sträckas ut helt vid hård belastning. Koppla tamparna till de fyra fästöglorna i Y-bommen. Tamparna kopplas till båten med knopar eller med Merxhakar eller liknande hake avsedd för förtöjning, ej karbinhakar.
3. Båten skall ha rätt dimensionerade fendrar på vardera sidan. Se till att förtöjningsgodset är uppstramat så att båten vid sjögång ej slår mot bommar eller grannbåt.
4. Båtgäaren skall också regelbundet kontrollera att förtöjningspunkterna i Y-bommen sitter ordentligt fast och är dimensionerade för båten.
5. Låsning med kätting görs runt Y-bommens huvudbalk, med montering så att nötning inte uppstår mot varken bom eller brygga. Tänk på hur du placerar kättingen på Y-bommen, så att det inte bara är att dra ur sprinten till Y-bommen för att få loss kättingen.
6. Undvik att fästa kätting eller annan tamp mellan fören på båten och bryggan så att denne begränsar båtens rörelsefrihet och Y-bomsförtöjningarnas tänkta funktion, eller så att den riskerar ligga skava mot bryggan.
7. Bryggfender/list får monteras mot bryggans sida framför båten, ingen del får sticka upp över bryggan. Detta sker helt på båtägarens eget initiativ och bekostnad.

Förtöjning mellan brygga och boj

Avstånd mellan brygga och båt får inte vara så kort att båten stöter i bryggan om akterförtöjningens sträckning minskar, tex pga hård vind eller sjögång. Avståndet mellan båt och boj bör, vid sträckta förtöjningar, vara så stort att tillräckliga marginaler erhålls för variationer i tryck bakifrån. Avståndet mellan båt och boj bör dock inte överstiga 1,4 gånger båtlängden. Bojkättingens lutning bestäms med hänsyn till vattenståndsvariationerna på platsen. Då skillnaden mellan normal högvattenyta och normal lågvattenyta inte överstiger ca 1,3 meter, kan bojkättingen ges en lutning av 1:1 (= 45°). Kättingens längd bör tillåta att bojen kan lyftas med centrum ca 0,8 meter över normal högvattenyta.

En boj bör ha en så lång kätting (eller annan förankring mellan boj och sten) att bojen vid högsta högvatten inte strävar att lyfta stenen. Kättingens längd behöver däremot inte vara så lång att den bidrar till fjädringen i förtöjningen (som vid ankring). Det är bojen som ska stå för fjädringen.

Dimensionering av boj, bojkätting och bojtyngd:

Dimensionering av boj, bojkätting och bojtyngd

Båtens displacement, ton	2,0	5,0	8,0	10,0
Boj, bärförmåga, kN (kilonewton)	0,45	0,70	1,00	1,20
(kp, ca)	45	70	100	120
Bojkätting, godsdiameter mm (Vid utsatt läge ökas angivna dimensioner ett steg)	10	13	16	16
Bojtyngdens vikt i vatten, kg	300	700	1000	1200
Kvadratisk bojtyngd med kantlängd m	0,7	0,9	1,1	1,1
och höjd, m	0,3	0,45	0,5	0,6

Notera att försäkringsbolag och andra kan ha andra rekommendationer än ovanstående.

Bojen är en viktig ryckdämpare. Den ska gott och väl bära kättingtyngden men bör inte vara större än att den kan dras under ytan vid kraftig belastning. Bojstenen, stången som går genom bojen, ska helst vara genomgående och ha svetsade öglor upptill och nedtill. Dimensionen ska vara minst 1,5 gånger kättingen.

Vanligtvis slits kättingen mest i sin nedre del. Intervallen mellan kättingbytena kan därför ökas om grövre kätting väljs till den nedre delen. Ett bra tips är att använda ett ”bojkättingflöte” som håller upp kättingen från botten.

Bojtyngder görs vanligtvis av armerad betong, i lådform med kvadratisk bottenyta eller i form av cylindrar. Bojtyngd av natursten förekommer också, liksom bojankare av metall (kan köpas i marinhandel). Öglan i vilken bojkättingen fästs bör ha en godsdiameter dubbelt så stor som kättingens.